

Szerkesztőség
Arad, Ac-sev-palota.

Kiadóhivatal

Sulv. Regele Ferdinand 4/22
(Józsei főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 600 Lej
Fél évre 300 Lej
Negyed évre 150 Lej
Elavonta 50 LejHirdetések díjazás szerinti.
Megjelenik naponta reggel.Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucarestben 50 banival
több.

Száz százalékkal

emelik a vízdíjat Aradon. Még ki-
mondani is sok ezt a horribilis
emelést. Száz százalék! Az ezer-
nyi terhektől, adóktól, taxáktól va-
lósággal porig sujtott polgárságra
még egy hatalmas, súlyos teher
zudul, amely annál fájdalmasabb,
mert a legelemibb, legnélkülözhe-
tetlenebb szükségleti cikkünk, a
viz drágul meg ezzel. A július hó-
nap igazán kedves meglepetéssel
szolgál a szegény, agyonsanyarga-
tott fogyasztóközönségnek: ép-
pen ma közlünk híradást arról,
hogy a kenyér árat milyen mértékben
emelik, most ezt betetőzi az,
hogy a víz ára duplájára emel-
kedik Aradon. Milyen súlyosan
megnéhezült az idők járása fölöt-
tünk, a legszegényebb embert sújt
ja talán a legérzékenyebben ez a
kettős csapás. Ma már nem is
mondhatjuk olyan játszi könnyed-
séggel: „Sehaj, majd eléldégélünk
kenyéren és vizen”, hiszen éppen
ez a két nélkülözhetetlen közszük-
ségleti cikk jelentkezik a sorompó
nál legelőször, a kenyér és a víz
a zászlóvivői az újabb drágulási
rohamnak.

Száz százalékkal drágul a víz,
sőt hajt fel a fogyasztó, a város ve-
zetősége pedig a maga határozatá-
ban hangsúlyozottan rámutat
arra, hogy ezt a nagyarányú eme-
lést csak a végső szükség nyom-
masztó hatása alatt kénytelen el-
rendelni, hogy ezzel sokkal na-
gyobb veszedelemnek vegye ele-
jét. Arról van ugyanis szó, hogy
a városi vízművek a csőfő szélén
állnak, az eddigi vízigyásztási
díjak mellett a vállalat az idei év
hat hónapja alatt közel másfélmil-
liós deficitet mutat ki. Ez a hiány
olyan katasztrofális helyzetbe so-
dorta a vízműveket, hogy már-
már azzal kellett számolni, hogy
a vízművek kénytelenek lennének
működésüket beszüntetni az anya-
gi erők teljes hiánya miatt. Ennek
a katasztrófának elhárítására
egyetlen mód adódik csak: —
mondja a város vezetősége — a
vízdíjak emelése. Lehet, hogy a
városi vállalatnak a maga keres-
kedelmi szempontjai szerint igaza
van, de az is kétségtelen, hogy a
száz oldalról sujtott fogyasztó-
közönségnek igen nagy, nehezen
elviselhető terhet jelent a vízdíjak
százszázalékos emelése.

A közoktatásügyi miniszter Oradea-mareen

**A zsidó liceum ügyét ősszel intézik el — Nem tartja
abnormálnak a nagyarányú bukásokat**

Oradea-mareeről jelentik: Ange-
lescu közoktatásügyi miniszter, akit
Popovici Miklós dr. vármegyei pre-
fektus, Bocan közoktatásügyi főtél-
felölő, Szilágyi-Corbu János tanfel-
ügyelő és a biharmegyei liberális
párt több tagja Bánffyhunvradon vár-
tak, ma reggel megérkezett. A mi-
niszter oradea-marei útjáról a kö-
vetkezőket mindotta az újságíróknak:
— A megyei új iskolákat jöttem

megtekinteni, amelyekkel meg va-
gyok elégedve. Ami az oradea-marei
zsido liceum nyilvánossági jogát il-
let, azt az ősszel elkészülő közokta-
tásügyi törvény fogja rendezni. Ez-
után kijelentette a miniszter, hogy
nem tartja abnormálnak azt a kör-
ülményt, hogy a zsidó liceum diák-
jainak 23 százaléka osztályismétlésre
bukott, mert a Regátban sok helyen
még ennél is kedvezőtlenebb az
arányszám.

A londoni konferencia eddigi eredménye

Milyen feltételek mellett kap Németország kölcsönt

Londonból jelentik: A Konferen-
cia első bizottsága a következő
döntést hozta nyilvánosságra. El-
sősorban a versaillesi szerződés
módosításával egy amerikai állam
polgárt kell bevonni abba a tanács-
ba, amely Németország esetleges
mulasztásait állapítja meg. Ha az
amerikai delegátus személyében
három nap alatt nem tudnának
megegyezni, a delegátust a hága-
i bírói bíróság elnöke nevezi ki. Más-
odsorban azok a kormányok, ame-
lyek érdekelve vannak a mulasztá-
sok megállapításakor a saját és a
kölcsönhatalmak érdekében meg-
állapítják a szankciókat. Harmad-
szor, hogy a nyolcszáz millió
aranymárkás kölcsön kamatait
biztosítják és hogy a kölcsön jegy

zését megkönnyítsék a közönség-
nek, az érdekeltek kijelentik, hogy
a szankciók tartamára a kamato-
zás biztosítására olyan biztosítéko-
kat állapítanak meg, amelyek a
kölcsön javára szolgálnak zálo-
gul. A döntést ma hozták nyilván-
osságra.

Londonból jelentik: Herriot ma
hosszabb telefonbeszélgetést foly-
tatott Poincaréval. A volt minisz-
terelnök a telefon beszélgetés alatt
kijelentette, hogy a konferencia
eddigi eredményeivel a legteljeseb-
ben megvan elégedve. Herriot fran-
cia miniszterelnök ma kihallgatá-
son fogadta Titulescut, Románia
londoni meghatalmazottját. A fran-
cia miniszterelnök kihallgatás után
ebéden is vendégül látta Titules-
cut.

Eletbelép az aranylejes vámtarifa

A bucaresti lapok tiltakoznak a magas papírvám ellen

Bucurestiből jelentik: Az új vám-
tarifa tételeit ma nyilvánosságra
hozzák. A fővárosi lapok hevesen
tiltakoznak az ellen, hogy az új-
ságpapír behozatali vámilletékét
kilogrammonként 2 lejről 6 lejre
emelték fel. Az új vámtarifával
kapcsolatban a király ma aláírja
azt a dekretumot, amely szerint a
vámilletékek ezután aranylejesben
lesznek megállapítva, illetve átszá-
mítva. A minisztertanács fogja
megállapítani az átszámítási kul-
csot, amely legalább 3 hónapig ma-
rad érvényben. Az első három hó-
napra az átszámítási arány 30:1
lesz. Minimális tarifát alkalmaz-
nak mindazon országokkal szem-
ben, amelyek a mi cikkeink bevitel

lénél hasonló tarifát számítanak,
ezenkívül azon államokkal szem-
ben, amelyekkel a legnagyobb ked-
vezmény alapján kereskedelmi
egyezmény jött létre. A többi ál-
lamokkal szemben a tarifa a maxi-
mális lesz, amely háromszorosa a
kedvezményes tarifának.

A Különböző cikkeket három
csoportba osztották: Első helyen
a mezőgazdasági, erdei és petro-
leumtermékek vannak, a második
csoportba a bőr, a textiláru, a ci-
pókrém, az üveg és a papír áruk
tartoznak. Ennél a két csoportnál
az emelés kisebb. A harmadik cso-
portba tartoznak a vas, gépalkat-
részek és vasépítési anyagok. Az
import tarifának emelése az egyes

iparcikkeknél a következő: A
gyapjunál 10 lejről 15 lejre. Kókón-
ként, a mosott, fésült gyapju 50—
80—300 lejről 120—160 és 600 le-
re métermázsánként. A kalapárut
25—40 lejről 30—160-ra kilogra-
monként. A kendervászon import
tarifája 700 lej. A papír és nyom-
dai cikkeknek 200 és 220 lejről 500
600 lejre métermázsánként. A ne-
héz gépeknél a régi tarifa marad.
A mezőgépeknél 120 lejről 250 lej-
re métermázsánként. Az elektro-
mos dinamoknál 100—200 lejről
300—1000 lejre métermázsánként.
A textil, nyomda és varrógépeknél
a tarifa változatlan. A járművek-
nél csekély az emelés. A kémiai
termékeknek így a glicerinnél 50
és 125 lejről 500—600 lejre száz
kilogrammonként. A füstölt hús és
konzervhúsoknál száz kilónként 400
lejről 800 lejre. A turóknál 900 le-
ről 1800 lejre. Cserzett bőrnel
1500 lejről 2500 lejre. A nagy élő-
marháknál 1550 lejről 3000 lejre.
A selymi árúknál nagy az emelke-
dés. A kakaót 600 lejről 1800 lejre,
a csokoládét 2500 lejről 3500 lejre.
A rafinált cukor tarifája marad. A
butorok és cementtermékek tari-
fája emelkedett. A cementnél 35
lejről 50 lejre. Az új vámtarifa au-
gusztus 1-én lép életbe.

Megdrágul a kenyér

Bucurest. A főváros kenyérellá-
tása ügyében ma délelőtt Franasovici
miniszter, Nicoleanu prefektus, Ber-
ceanu és Alexandrescu polgármeste-
rek tanácskozássra ültek össze s meg-
állapodtak abban, hogy augusztus
1-től új rendszert hoznak be a fővá-
rosban a kenyérellátás tekintetében,
addig pedig mindent megtesznek a
szükséglet biztosítására. Augusztus
1-től a barna kenyér ára kilogram-
monként 6 lej, az egységes kenyér
kilója 9 lej lesz, a zsemle árát nem
maximálják. Ezenkívül tervbevétték
a főváros részére községi kenyérgyár
felállítását, amely előállítási áron
adná a kenyeret a főváros lakosságá-
nak. Alexandrescu polgármester sze-
rint augusztus 1-ig elegendő liszt
áll a főváros rendelkezésére.

— Megint leszavazták az angol
kormányt. Londonból jelentik: A
kormányt egy lakástörvény javaslat
alkalmából most tízedszer szavaz-
ták le.

Francia rémregény a magyarokról

Hogyan képzel el egy francia író Magyarországot. — Betyárok, hercegek és ehhez hasonlók. Emérvért nyálnak a kutyák. Felakasztott haramiák hullát lengeti a szél.

(Saját tudósítónktól.) Egy új francia író, René Duan regényt írt Magyarországról és a könyv most hagyta el a sajtót. A regény címe „Le brigand hongrois” (A hun-magyar bandita). A fantasztikus regény kiáltó bizonyítéka a francia tájékozatlanságnak és úgy a háború előtti, mint a mai Magyarországról mint bandita-országról ír, ahol betyárok, hercegek, grófok és fogászkok a már jólismert rotyogó gulyással és villogó „féhérneművel” aprítják darabokra a kanászokat. Az épületes mű az alább következő formában találja a műveit nyugat elé a magyar viszonyokat.

A herceg reggel már csárdást húzát

1914-ben — Kezdi az író — francia tanár voltam az Efferázy herceg kastélyában a magyar föld kellős közepén. Ez a kastély a Bakony sűrűjének közepében 35 kilométerre a Balatontól fekszik. Az Efferázyak, mint a többi nagy magyar urak, a Károlyiak, a Zichyek, az Eszterházyak és a fantasztikusan gazdag zsidó Sina bárók 5—6 megyére terjedő birtok urai. Állandóan 30 lakosztály van készen a kastélyban, melegek, telt ágyakkal, 7 konyhafőnök és 40 szakács készíti a fejedelmi ételket. Az asztal állandóan terítve, előtte szolgák, akik csak arra várnak, hogy vendég vagy idegen megjelenjék és kiszolgálják. A szolgákra egy valóságos ezredes figyelt fel, akinek nagyköveti fizetése van. — Külön orvos, külön gyógyszerész és külön ékszerész.

A hercegi család fiúágának első ismert törvénytelen gyermekeit a kastély egy külön szárnyában nevelik. A jelenlegi ur Efferázy Árpád herceg, akinek különben külön szokásai vannak. Nyolc gépkocsija van, a legmodernebb gyártmány, de nem használja, mert a Bakony uttalan útján a gépkocsi nem gördül. Kedvelt mulatsága többek között, hogy *mi közben fűdőt vesz, redingótba bujtatott cigányával speciális csárdásokat húzát magának.*

Budapestre

Szent István-korabeli hintón

A francia Mademoiselle feladata az volt, hogy Efferázy Ida hercegnének a francia irodalom történetéből adjon oktatást. A hercegnő egyébként kitűnően beszélt az összes nyelveket és egy éven keresztül a francia nevelőnő élete eszandesen folyt le. Egy év múlva azonban nevezetes esemény történt életében: Árpád herceg *Buda-Pesthre* küldte leányát a nevelőnő kíséretében. „Reggel 8 órakor indultunk, 30 magyar lovas kísérte hintónkat, amely *Szent István királyságunk első napjaitól származik.* 11 órakor az Efferázy-uradalom sík részére, délen pedig a Balatonhoz értünk. Onnan motoros csónakon Tihanyra érkeztünk, ahol a „Halljuk” nevű gőzös *Sid-Fok*-ra vitt beünneket. Egy külön állomáson megállítottuk a vonatot, amely csak az Efferázy-családnak volt fenntartva”. Este érkeztek Pesthre, ahol

nem kevesebb, mint *husz szolgál és három hűtő vár a két hölgyre.*

A hercegnő és a francia kisasszony a Nemzeti Múzeum gyűjteményeit tanulmányozták, amikor váratlan dolog történt. Egy fiatalember, aki már régóta kísérgette őket, a hercegnő közelébe ferközött és egy levelet nyújtott át neki. A francia kisasszony azonban hozzáugrott, kikapta a levelet a kezéből és a muzeumi őrköt hívta segítségül. Együtt elhatározták, hogy rögtön visszatér a kastélyba... Szolgasereg... Vasúti utazás... A vasút természetesen megint nyílt pályán áll meg az Efferázyak kedvéért.

Hóbor kutyák nyalják az embervért

Egyszer például az egyik utke resztezésnél az író egy akasztott embert látott, amint *hullóját a szél ide-oda lengette.* Egy másik alkalommal egy kinzókarót látott a francia kisasszony. Ezt illetékesen írja le: A karó masszív kövek közé erősítve nyulik ki. A teteje acélsuccsal van ellátva, a mely *lesre van részelve, hogy a fájdalom annál lassabban lelje meg utját.* Az áldozatot ilyen karók tetejére ültetik és lassan szoritják testét lefelé, amíg csak a karó acélhegye ki jön az áldozat lapockáján. A karó környéke gondosan ki van építve, egy külön kis csatorna szolgál az embervér levezetésére. Szegény francia kisasszony egyszer majd beleállt, amikor azt látta, hogy *hóbor kutyák nyalóssák a csurgó embervért.*

A hercegnő és szerelője, a betyár

A hercegnőkisasszony pár nap múlva magával csalta a nevelőnőt egy elhagyott kastélyba. Egy igazi elhagyott kastélyba, ahol felvont hidak, baglyok, stb. vannak. A nevelőnő egyszerre csak rácsnéit, hogy csapdába került és me nekültni kezdett. — Valóban csak most derült ki, hogy *Efferázy Ida hercegnő itt adott találkát szeretőjének, ugyanannak a fiatalembernek, ak a Nemzeti Múzeumban levelet akart neki átadni és aki nem más, mint a Bakony egyik hírhedt haramiavezére.* A francia író oly pontosan van értesülve, hogy még a nevét is megadja. Ugy hívják, hogy *Atko Szegény.* Ez vérszomjasan keresi a francia kisasszonyt, hogy őt is karóba húzza és hogy megalvó vért a Bakony ebeinek nyujtsa martalékul. A halálos veszedelem furfangossá teszi a francia kisasszonyt. Ugy elbujik, hogy szegény Atko Szegény nem tudta kielégíteni vérszomját. Bolyongásai közben halálosan kimerülve, lehajtja tikkadt fejét egy csermely hüvösére és várja a halált.

A francia nevelő és a lovagias magyar betyár

A halál helyett azonban egy másik haramia jelenik meg. Csak hogy egy igazi hamisítatlan, gavalléros haramia volt, aki, amint meglátta a védtelen nőt, mint a hogy az a lovagias magyar nem-

zet egy tagjához illik, vállára vette és a rablók tanyájára mentette. A rablók kártyázás, pipaszó és bor mellett levetkőztetik a szegény francia nőt, de ki nem derítet, okból nem bántják. Valószínűleg nagyon fejlett a betyárok esztétikai érzéke.

Véres csata a csárdában

Egyszerre belépett a haramiavezér, aki nem volt más, mint Atko Szegény.

— Meghalsz! — mondta Atko Szegény — éppen téged kereslek! Ekkor azonban váratlan dolog történt. A haramiában felbredt a lovagias érzés. Alig egy perc s a rablótanya revolverektől ürögött. *A rablók vére össze-vissza fecskendezte a rablótanya falát.* Emberi testrészek hulltak csatákba. Valaki felkapta a francia kisasszonyt és kirohant vele a Bakony szabad ege alá, ahol a *farkasok ordítása töltötte be a levegőt.* Ez ugyanaz a betyár volt, aki a rablótanyára mentette őt. Végül meg van mentve. De vajjon minek köszönheti ezt a csudát?

Megmentője, a betyár így felelt erre a kérdésre:

— Én betyár vagyok! Apám betyár volt, de a *nagyapám Kossuth katonája volt.* Apám sokat beszélt róla. Ő tanított meg engem olvasni és így tudom, hogy a franciák jó emberek és hogy Kossuth idejében szerették a magyarokat. *Apám megesketett, hogy soha franciát bántani nem fogok.* Ön az első francia lény, akit ismerek, de most látom, hogy Kossuthnak igaza volt!

És így tovább. Közben az író nő felvonultatja a győri állomású nőket, aki a háború előtt cigányprimás volt. És a regény végén szerepel egy akasztófa is, amelyen a szegény Atko Szegény függ, alatta a felírás: „Atko Szegény, gyilkos és a nők megbecsülőtlenítője”. Az inkább mulajató, mint bosszantó regény a rádió, repülőgép korában jelent meg, ugyanakkor, amikor az olimpiáson a magyar atléták olvami szép eredményeket értek el. A könyv egyébként csak 1000 számozott példányban jelent meg, ami még némileg örvendetes esemény.

A meglévedt kereskedő-segéd büne

Hénapokon át lopkodta az árut a Bruckner és Társa cégtől

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség ma délelőtt egy kereskedelmi alkalmazottat tartóztatott le, aki érzékenyen károsította meg főnökeit. A rendőrséghez tegnap feljelentés érkezett Bruckner és Társa aradi rövidáru nagykereskedő cégtől, hogy valaki állandóan dezsmálja a raktáron lévő árukat és eddig több mint negyvenezer lej értékű szalagárukat lopott el. A rendőrségnek ma sikerült letartóztatni a tolvajt, Markovits Lajos claji fiatalembert, aki néhány nappal ezelőtt kilépett a Bruckner cégtől és egy Metianu (Forray) uccai rövidáru céghez lépett be. A le-

tartóztatott ifju eléinte minden tagadott, de házkutatás alkalmával megtalálták nála az ellopott holmik egy részét. Bevallotta, hogy egy aradi cégnek adta el a bányász árukat. A kihallgatást Dragicu Aurel, a bünygyi osztály főnöke végezte, akinek az volt a gyanuja, hogy az ifju több hasonló szélhámoságot is követett el. Keresztkeresés sulya alatt beismerlte, hogy összeköttetésben állott a nemrég letartóztatott több szörös betörővel, Baumann Vilmossal, azonban állítása szerint nem dolgozott vele együtt. A nyomozás főnök Markovits Lajos többi büneinek megállapítására.

A Lusztig örökség ügye a bíróság előtt

Radó Kálmán elutasították keresetével.

(Saját tudósítónktól.) A nagy port felvert Lusztig Andor ügyvéti ügy újabb fázisba lépett. Emlekezetes még, hogy milyen kellemetlen incidensek történtek a leltározásnál. A milliós örökséget tudvaleg az elhalt gyáros nővéreinek, férjezett Deutsch Gyulánának hagyományozta és Radó Kálmán, a gyáros Bucurestiben tartózkodó unokaöccse igényt tartott a tekintélyes hagyatéki egy részlere. A leltározás után Radó felkereste dr. Schütz Henriket, az örökös ügyvédjét és egyezkedni akart. Azonban az ügyvéd visszautasított minden egyezkedési tárgyalást és Radót a bírósághoz utasította. Radó Kálmán megtámadta a végrendeletet és hagyatéki zárlatot kért elrendelni az örökségre. A hagyatéki bíróság ma tárgyalta az érdekes ügyet. A tárgyaláson ismét izgalmas jelenetek játszódtak le, mert Radó követelte, hogy érvénytelenítsék a végrendeletet. A Rómában lakó

örökös képviselőiben dr. Miron Jusztin és dr. Schütz Henrik aradi ügyvédek jelentek meg a tárgyaláson, míg Radót dr. Reisinger Ferenc ügyvéd képviselte. A bíróság rövid tárgyalás után a végrendelet pontjait amnyira világosnak találta, hogy kimondotta annak érvényességét és kijelentette, hogy semmiféle komoly alapja nincs és nem is volna a hagyatéki zárlat elrendelésének, így elutasította Radót keresetével. Az unokaöccs megfélebbézi a határozatot. — Jorgász körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az egész erdélyi sajtót bejárat örökségügy fejleményei felé.

— A prefektus kinevezési joga. Megemlékeztünk arról, hogy az új közigazgatási törvényjavaslat, amely a szélesebb decentralizáció elvein alapszik, a prefektusok és polgármesterek kinevezési jogát lényegesen kibővíti. A belügyminiszterum még a törvény szabályozása előtt annak egyes intézkedéseit rendeleti uton léptette életbe, így a kinevezési jogot is. Ma belügyminiszteri rendelet érkezett Aradra, amely kimondja, hogy ezentúl a VII. fizetési osztály 1. fokozatáig bezárólag a prefektus, illetve polgármester nevezi ki a megyei vagy városi tisztviselőket.

Fekete Mihály nyilatkozik a Közlönynek

Szeptemberben akarja megkezdeni szezonját Aradon — Egészen felfrissíti társulatát Bizik az aradi közönség támogatásában

(Saját tudósítónktól.) A színházi koncessziók ügyében Lepada tu kultuszminiszter — mint ismeretes — meghozta döntését és az arad-temesvári színházterületben Fekete Mihály színházvezetőnek adott társulási engedélyt. Fekete Mihály a miniszteri döntés értelmében tíz hónapra keresztül tarthat előadásokat és ebben a hónapig Aradon, három hónapig pedig Timisoarán játszhat társulata. A Közlöny munkatársa Temesváron felkereste Fekete Mihály színházvezetőt és nyilatkozatot kért tőle színház-társulata megszervezéséről, a járókérdő beosztásáról, a színház szezon megkezdéséről, a bemutatandó új-donságokról és egyéb terveiről.

— Korainak tartom még, hogy programmról nyilatkozzam. Az arad-temesvári színház-társulási engedély ugyan már a zsebemben van, azonban az őszi előadások megkezdéséig még sok idő van és ezalatt sokféle változások történhetnek, amelyek terveimet keresztül-huzhatják. Aradon jelenleg még játszik a magyar társulat és ha az idei előadások befejeződnek leg-alább két hónapi színház-szünetet kell tartani Aradon. Ugyanez a helyzet Temesváron is, mert a közönség ki van merülve és ebben a pénzkriszben nem tud szórakozás-sokra is áldozni.

— Hogy miképpen fogom beosztani a tíz hónapi társulási időmet, azt jelenleg még nem tudom. A kultuszminiszter határozott óhaj-tása, hogy Aradon hosszabb ideig látszon magyar színház-társulat mint Temesváron. A színház-szezonok megkezdésének időpontját Lepada tu miniszter magának tartotta fenn. Én tehát az ő későbbi rendelete értelmében fogok társulattal Aradon és Temesváron sorozatos előadásokat tartani.

— Az idei színház-szezon Temesváron a jövő hó elsejével ér véget. Ekkor kezdek hozzá új társulat megszervezéséhez. Szó sincs arról, hogy a jelenlegi társulatomból és az aradi társulattól egy komplett színház-társulatot állítok össze. Erdélyben jelenleg minden városban szerződés nélküli színészek vannak és tekintet nélkül arra, hogy melyik városban játszottak eddig, tehetséges komoly művész-emberekből álló társulatot fogok szervezni. A jelenlegi aradi társulatnak kétségtelen, hogy vannak kiváló tagjai és igyekszem fogókat ezeket mielőbb leszerződtetni.

— Remélem, hogy rövid félhónap alatt megszervezem társulatomat, augusztus közepén pedig külföldre: Franciaországba és Angliába utazom. Nincsen kizárva, hogy amennyiben erre engedélyt kapok egy-két kiváló külföldi magyar

művészt is szerződtetek társulatomhoz.

— Szeptember végén szándékosan visszatérni és megkezdeni az előadásokat a kultuszminiszteri rendelkezés pontos betartása mellett. Természetes, hogy minden igyekezetemmel azon leszek, hogy kitímő társulattal minél nívósabb előadásokat produkáljak és mostani külföldi utamon megszerzem a legfrissebb újdonságok előadási jogát. Bizom abban, hogy az aradi

magyar közönség támogatni fogja színház-társulatomat és így az aradi magyar színészetet ismét a régi nivóra emelhetem.

Eddig Fekete Mihály nyilatkozata, amelyhez a végén még hozzáfűzte, hogy mindez csak terv, mert a hosszú nyár folyamán sok minden megváltozhat. Mi az új aradi színház-vezető sokat ígérő programjához nem fűzünk kommentárt. Mint eddig, úgy a jövőben is támogatni fogjuk az aradi magyar színészetet tekintet nélkül a színház-vezető személyére, ha az a színház-társulat nívós és fegyelmesezett lesz.

Borzalmas tűz négy áldozattal

Leégett a tiszaezslári református paplak — A lelkész, a felesége és két cselédleány szörnyen haltak

Budapestről jelentik: Tiszaezslár községben tegnap nagy tűz pusztított, amely négy emberéletét követelt áldozatul. A tiszaezslári paplak közelében nagyobb szalmakazal gyulladt meg, a tűz átsapott a református paplakra és a község házára s rövid percek alatt mindkét épület lángokban állott. A község lakossága megpróbálkozott az oltással, de hiába, mindkét épület menthetetlen volt. A lelkész és felesége a tűz idején nem voltak otthon és csak a nagy lármára lettek figyelmesek. Amikor megértek, hogy lakásuk ég, azonnal házassaladtak, értékeiket azonban már nem lehetett kimenteni a lángokból. Kovács Gyula lelkész azt hitte, hogy az iratait ki-

tudja menteni a házából és az égő szobába rohant. Sikertelenül behatolni a lakásba, de a lángoktól és füsttől már nem tudott kijutni. Amikor ezt felesége meglátta, két parasztiánnyal bement az égő házba, hogy férjét onnan kimentse. A vakmerő mentők ugyanarra a borzalmas sorsra jutottak, mint a szerencsétlen lelkész. Egyik sem került ki élve a házból és senki sem merle megkísérelni a mentést. Amikor nagynehezen eloltották a tüzet, a lakásban már csak a négy áldozat szénméggett holttestét találták.

Az anyagi kár meghaladja a 3 milliárd koronát s erélyes vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogy a tűz keletkezésének nem-e bűnös kezek munkája.

Haldoklik a curtici vám

Mimimálisra redukálódott a nagy forgalom — Alig pár vaggont vámoznak el naponta Panaszkodnak a kereskedők

(Saját tudósítónktól.) A napilapok hasábjai nemrég teive voltak még csempészeti esetekkel, amelyek a határnál, az azelőtt oly forgalmas curtici vámnál történtek. Amióta ez a kis falu határállomássá avansált, élete nagy mértékben élénkebb lett, kereskedők, ügynökök adtak egymásnak állandóan találkozót. Az utóbbi időben menthale mindent elvették volna... a csempészek már ugylátszik érdekesnek sem tartják, hogy itt folytassák működésüket és ez nemcsak annak a jele, hogy szigorú felülvizsgálat alatt vannak, hanem annak is, hogy nem érdemes, mert nincs kinek adják el árujokat. A curtici vám haldoklik... A vámházból eltűntek a kereskedők, nem tolnakodnak és nem veszekednek már az emberek a deklarációkért és árukért, mindenütt csend. Ott, ahol ezelőtt naponta nyolcvan-száz vaggont árut vámoztak el, ma legfeljebb harmincat vámoznak. Ezeknek nagy részét sem képesek a kereskedők kiváltani, mert nincsen elég pénzük a vámdíjak lefizetésére. Az áruk ott fekszenek a raktárban és a kereskedők fizetik a magas fekbéretet, mert nem képesek kifizetni a vámdíjat. El lehet képzelni, hogy ha hozzáveszünk az áruk árát, is magas árak a fekbéretet, milyen áruk várhatók a jövőre nézve. Egy-egy kereskedő főn érdeklődni, hogy a

már haszthatatlanul sürgős áruért mennyit kell fizetni és gondterhes arccal fizeti le a sokszortvenezer lejnyi összeget is. A vámháznál még ijeszti a kereskedőket azzal, hogy a napokban érkezik meg a rendelet, amely szerint a vámdíjak sokkal magasabbak lesznek, mint eddig. A kereskedők már nem is szörnyülködnek, már nem is panaszkodnak... lemondóan intenek a kezükkel.

— Lesz, ami lesz. Félig meddig már ugyanis majdnem márdnyájan tönkremegyünk. Egy fiatal radnai kereskedő vitatkozik a vámhivatal egyik tisztviselőjével. Nem is annyira vita, mert a tisztviselő részvételtjes, de közömbös arccal hallgatja a panaszaradatot. Ugyanezt hallja már hosszú hónapok óta, más-más variációban...

A vámnál egyetlen egy jókedvű embert nem látni. A kereskedők izzadnak, a vámosok pedig hallgatólagosan dolgoznak. Humor a vámnál, már csak az anekdoták és elbeszélések világába tartozik. Románia nyugati kapujánál bizony szomorú csend uralkodik. Mindenki Zürich felé kémlel... várja a lej emelkedését vagy esését és ez irányítja az életet. Várja mindenki a kereskedelem és ipar fellendülését, amelyet eddig sokan beígértek nagyhangú beszédekben, de még eddig senki sem gondolt ko-

molyan arra, hogy érdekében valamit tegyen. Pedig legfőbb ideje lenne...

A vármegye gyásza

Elhunyt aradmegyei szolgabíró.

Aradvármegye tisztikarában rendre arat a halál. Alig egy hetes időközben két községi jegyző halt meg, tegnap pedig Sirca Cornel Traian, a radnai járás szolgabírójának humyta le örök álmra szent. Az elhunyt szolgabírót, 28 éves korában ötödik éves hivatali működésében hosszú és kínos szenvedés után érte a halál Vidrán, szülei házában. Sirca Traian aránylag fiatalon igen szép közigazgatási karriert futott be, előbb a targumuresi projektus titkára volt, majd pedig hazajött onnan szűkebb patriájába szolgabírónak. Szorgalmára és tudásvágyára jellemző volt, hogy jogi tanulmányai mellett elvégezte a teológiát is. Az ifjam elhalálozott szolgabírót — akinek elhunytáról a vármegye tisztikara külön gyászjelentésben emlékezett meg — a hó 23-án délután 3 órakor temetik Vidrán; a temetésén Aradvármegyét Bauianu Todor nagyhalmágyi főszolgabíró képviseli.

A titokzatos pénztárca

Egy kétszáz ezer lejre szóló csekket találtak

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt Dragiciu Aurel, az aradi rendőrség bünygyi osztályának főnökénél jelentkeztek Ardelean János és Szigethi János vasuti alkalmazottak, akik huszadikán este hét órakor érdekes leltre bukkantak a timisoarai vasuti sínek mellett. Egy zsebtárcát találtak a földön, amelyben egy Dorda József névre szóló Amerikában kiállított személyazonosság igazolvány volt. Azonkívül több fontos iraton kívül egy ezerötven dolláros csekk volt a tárcában. A tárca fedelén a következő név áll: F. Missler, Brémen. A nagyértékű csekken kívül, amelyért bármelyik aradi bank azonnal kétszáz ezer lejre felüli összeget fizet ki, készpénz nem volt a tárcában. Valószínűnek látszik, hogy az értékes tárca tulajdonosa egy vasuti zsebtolvaj áldozata lett. A tolvaj a már sokszor és jól bevált módszerhez folyamodott, a kilopott tárcából kivette a pénzt és hogy megmeneküljön az esetleges kutatás kellemetlenségeitől, a tárcát kidobta az ablakon. Érdekes, hogy a nagy érték tulajdonosa még nem tett feljelentést. A bünygyi osztály főnöke felhívja azokat, akik ismerik Dorda Józsefet, jelentkezzenek a rendőrségen.

— Lázadás Déloroszországban. Moszkvából jelentik: Véres lázadás tört ki Déloroszországban. A parasz-tok az ott uralkodó éhínségért a szovjetkormányt okolják és fellázadtak a kormány ellen. A felkelők Asztrachánban elkergették a szovjethivatalnokokat és a kozákok külön szöv-jetet alakítottak.

SPORT

Olasz terrorhadjárat Párisban

Az életveszélyesen megfenyegetett zsűritagok. — Santelli támadója — sikkasztó.

Párisból jelentik: Az olasz vívónak a magyarokkal szemben tanúsított sorozatos botrányos viselkedése még mindig foglalkoztatja a párisi sportköröket. Most utólag derült ki, hogy a Prilitti-Kovács-affér nem az első kinövés az olaszok féktelen temperamentumának és terrorisztikus viselkedésének, hanem immáron a negyedik incidens: Kovács Györgyön és Posta Sándoron kívül — mint az most vált ismeretessé — az olaszok egy francia ezredest, valamint egy angol őrnagyot, a kik szintén zsűritagok voltak, a nekik nem tetsző bíraskodásuk miatt életveszélyesen megfenyegettek. E sportbotrányokat azonban épen az olimpiád zavartalan lebonyolítása érdekében akkoriban elsimították, s ezek csak most az újabb és megismételt terrorisztikus incidensek alkalmából kerültek napvilágra.

Párisból érkezett újabb jelentések szólnak be a turini tettleges inzultus további fejleményeiről, amelynek szenvedőleg szereplője Santelli Italo Budapesten élő olasz származású vívómester volt, aki a magyar vívókat Párisba kísérte, s alánok objektív, pártatlan, igazságos állásfoglalása eredményezte elsősorban az olasz

vívóbajnok diszkvalifikálását, s az olasz vívók addigi küzdemeinek megsemmisítését. Santelli Italt, aki az olimpiai vívóversenyek befejeztével Turinba utazott, mint ismeretes, a turini állomáson Colombetti olasz vívómester arculütötte. Kiderült, hogy Santelli inzultálója, támadója Colombetti az olasz vívócsapat trénera, hosszú ideig tanítványa volt Santellinek. A megtámadott vívómester fia Santelli György — amint a mai jelentések közlik — egyáltalában nem engedti azt, hogy a turini állomáson történt inzultusból lovagias affér keletkezzen, mert nem engedheti és nem tűrheti azt, hogy atyja egy közismert sikkasztóval lovagiaskodjék. Két évvel ezelőtt történt ugyanis, hogy a budapesti Műgyűjteményi Atlétikai és Football Club világviszonylatban is elsőrangú csapata Olaszországban járt, s ott aranyérmeket nyert, a melyeknek előkészítésével és átadásával épen Colombettit bízta meg a rendező olasz egyesület. Colombetti azonban a neki átadott pénzt egész egyszerűen el-sikkasztotta, s a MAFC még ma sem kapta meg az aranyérmeket. Santelli György nyilván hangzotatott vádja a sportkörökben óriási szenzációt keltett.

rika); hantamsúly: Smith (Dél-afrika); nehézsúly: Fields (Amerika); könnyűsúly: Nielsen (dán); közzépsúly: Dejaire (belga); nagyközépsúly: Malten (angol); nehézsúly: Michiel (angol); b) súly: Porat (norvég.)

Weissmüller, a csodauszó habarézlik

Az olimpiász lumora.

Párisból jelentik: Az uszóolimpiász negyedik napja sporteseményekben nem volt nagyon gazdag, de annál több kedves és mulatságos esemény fűződik hozzá. Különböző tréning- és ugrószám után, amelyek között az uszónevezetességek produkáltak magukat: az amerikai csodauszó, Weissmüller jelent meg szöke fejével egyszerre az ugrótorony tetején. Általános csönd és várakozás. Egy kövér bácsi, Weissmüller amerikai „menagere” és „feltehetője”, mint ezt kihirdették, lépett a zsűri mögül a közönség elé és angol nyelven bejelentette, hogy Weissmüller a közönség kedvéért egy barátjával tréfás sportszkeccset fog eljátszani, amelyet ő — a kövér bácsi — tanított be. Együttal a derék menedser a konferansziér szerepére is vállal-

kozott, amelyet angoltól azonnal átültettek franciába. S ime, megkezdődött a játék. Weissmüller egy ugrótorony tetején állva, hangosan kijelenti angolul, hogy bárkit hajlandó azonnal — ingyen arra megtanítani, hogy kell egy ugrótoronyról leugrani. Persze erre nincs vállalkozó. Végre jelentkezik valaki, Weissmüller befamult színész-uszótársa, aki felmászik a toronyba s kétségbeesett, kínos és mulatságos mozdulatok között a közönség nagy mulatságára, lezuhan — a vízbe. Azután még lezuhan néhányszor más különböző trampulinokról is, hasonló és ettől eltérő furcsa pózokban. Végül bent marad a vízben és egy jelenetben — a derék konferanszié vezénylete alatt — azt gunyolják ki, hogyan ment Weissmüller emberéletet. Persze nem ment, *alig mer beugrani* s mikor bent van, *alig mer uszni* stb. Azután Weissmüller versenyez. Persze ugy,

hogy mindig keresztezi a melléteszó barátot, a tanítványt, végül karcsapással veszit, de hangosan magának reklamálja a győzelmet. Persze, mindez csak vicc, szórakozás, kabaré és szkeccs, s a közönség nagyszerűen mulat s a kövér konferanszié szélesen mosolyog. Végül valami komoly törté-

nik. Weissmüller hajlandó ötven métert uszni tréningben a közönség előtt. Ez is megtörténik elég jó idő alatt, nagyszerű formában. Vége a kabarének s kihirdetik, hogy jövő vasárnap este megismétlik a — szkeccset.

Ellenzéki lap cikke a kormány távozásáról

Az „Indreptarea” feltűnésteltő hiradása — A kormányzó-párt ellenzéki menne át

Bucurestiből táviratozzák: Az „Indreptarea” az averescánusok organuma ma hosszú cikket közöl a liberálistársaik belső válságáról. A cikk főleg azért érdekes, mert az averescánusok a július 24-iki konferenciájukon komolyan foglalkoznak az utódlás kérdésével. A cikk szerint a vidéki liberális szervezetek disszidensei felhagytak már minden agitációval a kormány ellen, mert szerintük a kormány *uralma már csak rövid tartamu.* Ezzel a helyzettel a kormány közvetlen környezetében is tisztában vannak. *Constantinescu*, ha külföldi utjáról hazatér, nagyobb körutrá készül Erdélyben, hogy híveit toborozza. *Bratianu* Ionel — írja az „Indreptarea” — állandóan a fővárosban tartózkodik, hogy utolsó kísérletet tegyen a regátibeli és besszarábiai pártjának megerősítésére. *Bratianu* tisztában van az-

zal, hogy uralmának vége közeledek és ezért akar pártjából minden ellentétet kiküszöbölni. Azonban Besszarábiában nehéz helyzete van, mert az ottani disszidensek *Inculet* távozását követelik. *Bratianu* viszont erről hallani sem akar. Az a felhívás, amelyet a miniszterelnök a kormány tagjaihoz intézett, hogy a nyári szünet alatt kömatat tegyenek Erdélyben és a csatolt területeken, csak ürügy és ezzel nem adminisztratív kérdések rendezését célozzák. A látogatók tulajdonképpen a belső ellentetek elsimítására szólnak az ellenzéki események idejére. A lap így fejezi be cikkét. — A kormány és pártja nyári munkája tulajdonképpen gyors előkészület arra, hogy mihamarabb ellenzéki menjen át. A kormánypárti sajtó cáfolja a néppárti lap állítását és kifejti, hogy a kormány helyzete szilárd.

Az Ateeneul Popular tagjai Aradon

Megtekintették a város nevezetességeit. — Előadás a Kulturpalotában.

(Saját tudósítónktól.) Az Ateeneul Popular Tatarosi jassy-i tudományos társaság tagjai ma délután tízenegy órakor érkeztek meg külön vonattal az aradi állomásra. A vendégek fogadtatására megjelentek a katonai és polgári hatóságok vezetői. Arad város közönsége nevében dr. Robu János főpolgármester meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket. Dr. Botis Tivadar teológiai igazgató az „Astra” közművelődési egyesület nevében mondott üdvözlő beszédet. A vendégek fogadtatásánál többek között megjelentek: A tisztikar élén Manu generális, Georgescu ezredes, a hadkiegészítő parancsnoka. A város részéről dr. Robu János főpolgármester, dr. Angel István polgármester, dr. Lázár Ágoston alispán, Crisán Ascianu liceumi igazgató és Moldován József tanfelügyelő.

A tudományos társaság alelnöke köszönte meg a díszes fogadtatást. A társaság tagjai meglátogatták Arad nevezetességeit és délután a város öt legnagyobb éttermében ebédre gyűltek össze. Délután az Astra gyárat és a Marospartot nézték meg a vendégek. Este kilenc órakor saját műsorukból kiváló előadást rendeztek a Kulturpalotában. Az estélyt Ifrim egyetemi tanár, az egyesület elnöke nyitotta meg. A tudományos társaság tagjai holnap reggel utaznak el Aradról.

Eltemették a vizbefalt aradi urileányt

Szivettépi jelenetek a temetésnél.

(Saját tudósítónktól.) Általános részvét mellett kísérték utolsó útjára a tragikus véget ért Conduraneanu Mariorát, Conduraneanu százados 16 éves szép leányát. A halottat a vártemplomban ravatalozták fel és testét egészen elborították a sok virágcsokor és koszorú. Délután félnégykor gyászmise volt a templomban *Ardelean* katonai lelkes és *Turicu* lelkes segédletével. A mise végeztével *Ardelean* megható beszéde után, leszegezték a koporsót. Szivettépi jelenet folyt le ekkor. A halott édesanyja megrendítő zokogásba tört ki és amikor ki akarták vinni a koporsót, hogy a kocsira fegyék, a szülők sikoltva vetették magukat a koporsó elé, halott gyermeküket szöngölgatva. Csak nagy nehezen sikerült rábírnia a szülőket, hogy a koporsót ki engedjék vinni a kocsira. Az összegyűlt gyászoló közönség közül sokan sirni kezdtek a jelenet hatása alatt. Majd megindult a katonazenekar gyászindulója mellett a menet. A koporsó után a szülők és rokonok haladtak, majd a tisztikar Tomescu és Luca őrnagyokkal. Ezután az altisztikar különítmény következett, majd az

elhunyt osztálytársnői Mihulin iskolaigazgató vezetése mellett, aki ket Balla Frigyes festőművés követett növendékeivel, mert a tragikus körülmények között elhunyt urilány a Balla iskola növendéke is volt. Amerre a gyászmenet elhaladt, felnyiták az ablakok és könynyező szemek tekintettek a viruló korbán meghalt leánya után. A

sírnál ismét tragikus jelenetek játszódtak le, a szülők leborultak a koporsóra és alig akartak elválni attól. Rövid szertartás következett, majd a koporsót tompa dühörgéssel eresztették le a sírba. Conduraneanu Marióra, aki három nappal ezelőtt még nevetve sétált a korszón barátjával, most a puha nyári földben alussza örök álmát.

Bezárták a Központi éttermet

A kiránduló vendégek és a tulajdonosnő között támadt nézeteltérés meglepetésszerű fináléja

(Saját tudósítónktól.) Ma este kilenc óra tájban nagy és kínos meglepetés érte a Központi étterem vendégeit. Rendőrök és detektívek jelentek meg a kerthelyiségben, s mindenkit távozásra szólítottak fel, azzal, hogy a Központi felsőbb utasításra, azonnali hatállyal bezárták. A szokatlan, nagy feltűnést keltő rendelkezés előzményei igen érdekesekek. Mint ismeretes, a mai napon Aradra érkezett az Ateneul Popular Jasyi egyesület 500 tagja, akik az aradi vendéglőkben szétszotva étkeztek. A Központi étteremben már délután bizonyos differenciák támadtak a fizetések körül, s az ebéd végzetével az étterem főpincére meglehetősen jelentős hiánnyal számolt el gazdájának. Hogy a vacsora alkalmából ez az eset meg ne ismétlődjék, a Central tulajdonosnője elrendelte, hogy a társaság vezetőivel történt előzetes megbeszélés alapján a vacsorát csakis a részvé-

tel jegyek előzetes leadása ellenében szolgáltatassák ki, a külön rendelt étel- és italműveket pedig a vendégek részéről azonnal fizetendő lesznek. E rendelkezés nyomán nézeteltérés támadt a vendégek és a tulajdonosnő között; a vendégek egyik-másika panaszt tettek Angel dr. polgármester-nél és Andreescu rendőrigazgatónál, akik megjelenve a helyszínen, azzal vetettek véget az ügynek, hogy azonnali hatállyal elrendelték az étterem bezárását s egyben utasítást adtak a helyiségek kiürítésére, amit a rendelkezésre álló közegek igen rövid idő alatt végrehajtottak olyképen, hogy nemcsak a vendégeknek, hanem még a kiszolgáló és konyhaszemélyzetnek is el kellett hagyniuk a helyiségeket. E váratlan intézkedés oly súlyosan hatott az étterem tulajdonosnőjére, hogy ájultan esett össze, s eszméletlen állapotban szállították lakására.

„Finita la comedia!”

Az aradi nyári színház bezárja kapuit — Az öttagú direktorium sem boldogulhatott — A horribilis kiadások minden költséget felemésztettek. — Az előző rezsím nagy hibái

(Saját tudósítónktól.) Az aradi színház elkeseredett és emberfeletti törekvése a színjárat megmentéséért és megélhetésük biztosításáért teljesen eredménytelennek bizonyult. A régi könnyelműségeket és mulasztásokat már nem lehetett jövéteni; könnyező szemekkel hozták meg ma délelőtt azt az elkerülhetetlen határozatot, hogy a tegnapi nappal befejezték munkájukat és ebben a szezonban nem játszanak, mert nem játszhatnak tovább. A társulat tagjai pénz, kenyér és egzisztencia nélkül szélednek és, sokan más foglalkozás után kénytelenek nézni, sokan pedig szerződést keresnek, hogy megkeressék az erdélyi magyar színészek keserves kenyerét.

A mai értekezleten kimutatták, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem képesek a színészek megélhetését biztosítani. A hallatlanul nagy kiadások miatt alig marad valami a bevételből. A színház már hónapok óta fizeti a negyven százalékos adót, holott a többi városokban működő társulatok csak huszonnégy százalékosat fizetnek. Az adóterhelés fizetése a régi direktio mulasztása volt. A pénzügyigazgatóság, ugyanis annak idején, amikor mozi is működött a színházban, harminckét százalékkal ter-

helte meg a pénztárat azzal az indokolással, hogy a mozi után látványosság adót kell fizetni. A mozi csak néhány hétig működött és a direktio elmulasztotta kérni a pénzügyigazgatóságot, hogy szállítsa le az adót a rendes tizenhét százalékra. Ez a mulasztás naponta százakkal károsította meg a színházat, a színészeket.

A másik könnyelmű mulasztást ott követték el, hogy esténként a bruttó bevételből vonták le a harminckét százalékos állami adót, holott ebben az összegben már az adó is benne szerepelt, úgy, hogy a színház az adó után is adót fizetett. Ez naponta öt-hatszáz lej károsodást jelentett. A hátrahagyott rengeteg adósság, új darabok hiánya, a színészek nyomora megoldhatatlan probléma elé állította az öttagú direktiót. Próbálkoztak olcsó, leszállított helyárrakkal, de olyan bevételt nem produkálhattak amely a levonásokkal biztosította volna a színészek megélhetését. Ezek a nyomós indokok kényszerítették a színészeket a végső elhatározásra: Beszüntették az előadást, sokat, sőt a jutalomjátékokat sem tartják meg.

Jön a „Serejevoi” a „Kettős gyilkosság”

HIREK

Elkán Imre

a gavallér

Egy pesti színházos aradi garázdálkodásai.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes feljelentés érkezett az aradi államrendőrséghez. Nemrég egy elegáns fiatal ember érkezett Aradra Budapestről és Elkán Imre papírgyárosnak mondta magát. A fiatalember egy aradi urilánynak udvarolt és költséges iránnyal magára a közügyet. Elkán körülbelül százezer lejt költött el kététi tartózkodása alatt és a napokban megszólította Janikov artistát, akitől pénzt kért kölcsön, azzal, hogy majd hoz magának Budapestről ismét nagyobb összeget. Janikov 12000 lejt adott át Elkánnak, amit az még aznap este elköltött a Központban, ahol még 7000 lejjel adós is maradt. Janikovnak levelet adott egy timisoarai céghez, amelynek ki kellett volna fizetni a 12000 lejt. Az artista Timisoarára utazott, ahol azonban kiderült, hogy nem is ismerik az állítólagos papírgyárost, aki időközben eltűnt Aradról. Janikov erre megtette a feljelentést a rendőrséghez, amely megindította az eljárást.

— A munkügyi miniszter Timisoarán. Több timisoarai hatósági személyhez magánértesítés érkezett, hogy Chirculescu munkügyi miniszter a jövő hó elején Timisoarára érkezik. A miniszter a bánáti munkásság helyzetének tanulmányozására látogat el Timisoarára. A hatóságok vezetői ma megbeszélést tartottak a miniszter fogadtatás részleteinek megfárgyalására.

— A prefektus szabadsága. Leirat érkezett ma a belügyminisztériumból Aradvármegyéhez s ez közli, hogy a belügyminiszter Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, városi és vármegyei prefektus aug. 1-én lejáró szabadságát augusztus 10-ig meghosszabbította.

— Aradi bírák áthelyezhetetlensége. A Monitorul Oficial közli, hogy az új bírói törvény alapján az igazságügyminiszter a következő aradi bíráknak adta meg az áthelyezhetetlenséget: Moldovan Szilviusz dr. törvényszéki elnök, Kovács József táblabíró, Ornstein Árpád táblabíró, Camarescu, Alexian Hargot, Ionescu Emil, Nyisztor Sándor és Horváth János táblabírók. Nagy Dezső aradi táblabíró a miniszter az ujaradi járásbírósg vezetőjévé nevezte ki és ebben a pozícióban megkapja a bírói áthelyezhetetlenséget.

— Vasúti szerencsétlenség. Madridből jelentik: A tuluza express ma kisiklott. A kisiklás folytán tizen súlyos sérülést szenvedtek és három vasúti kocsit darabokra zúzódtak.

— Arló és villamos karambolja. Neumann József timisoarai nagykereskedő au'ója tegnap összeütközött a 19-es számú villamossal. A villamos ablakai betörték, az autónak pedig a kormányja romlott el. A rendőri vizsgálat megindult annak kinyomozására, hogy kit terhel a felelőség a balesetért.

— Emelik a timisoarai városi munkások fizetését. Müller Kálmán, a timisoarai munkásszövetség titkára a napokban megjelent dr. Georgevici Lucian timisoarai polgármester előtt és kérte a városi munkások bérrevezízióját. A polgármester megígérte, hogy a költségvetésben előirányzott összegből igyekezni fog ugyanannyi bériavítást adni a munkásoknak, mint amennyit a sztrájkmozgalom lezajlása után a gyárakban kaptak a munkások. A szakszervezetekhez ma átirat érkezett Timisoara város vezetésétől, amelyben értesítik, hogy a városi szakmunkásoknak 15 százalékos bérijavítást, a napszamosoknak pedig 2 százalékos bérijavítást szavazott meg. A szabadság kérdésében a város a kollektív szerződésben lefektetett alapelveket veszi figyelembe.

Aki radikálisan oldotta meg az anyóskérdést

A Közlöny tegnapi számában jelent meg az a szomorú hír, hogy Budapesten Mesteian Ferenc elvette lábától anyósát. A dolog egy történet, hogy az összekötő vasúti hidon sétáltak egyült a vő és az anyós. Egyszer csak a férfi agyában rajzani kezdtek az összes elszenvedett keserőségek, amelyeknek előidézéséhez a szerencsétlen végül anyós nyilván hozzájárult és se szó se beszéd, átnyalabolta a természetes asszonyt és bele dobta a Dunába. Mesteian Ferenc a maga részéről könnyen és radikálisan oldotta meg az évszázadok óta húzódo már unalmassá vált anyóskérdést. Nem hiszik, hogy ne lett volna tudatában tetének következményeivel. Sőt valószínű, hogy előzőleg tanulmányozás tárgyává tette a büntető törvénykönyvet és a súlyos bitó körülmények figyelembe vételével tiz-tizenkét esztendőre szánt magának. Mérlegre tette a börtönben eltöltendő éveket és az anyóspasztyulás lehetőségét a „Mégmértél és könnyűnek tartálattal” elve alapján előre megfontolt szándékkal végrehajtotta elhatározását. Nekünk csak anynyiban szomorú ez az eset, hogy Mesteian Ferenc anyósának halálával felélednek a réggen eltemetett rossz anyósviccek.

— Új nemzetközi közép-európai vonat. Bécsből jelentik: Az érdekelt államok elhatározták, hogy a Ruhr-megszállás miatt megszüntetett nemzetközi vonatot, amely Hollandiából és Belgiumból Bécsen és Buzarestin keresztül közlekedett, július 26-tól ismét üzembe helyezik.

— Az új kiviteli rendelet. Bucarestből jelentik: Az Argus szerint az új kiviteli rendelet, amely számos árucikk exportját engedélyezi, még e hó folyamán nyilvánosságra kerül.

— Jugoszláv jegyzék a bolgár bandák miatt. Belgrádból jelentik: Rakics szófiai követ Kalfol bolgár külügyminiszternek demarsot nyújtott át a bolgár bandák Jugoszlávia-ba való betörése ügyében. A demarsban erőlyes intézkedéseket sürgetnek a bandák ellen.

— Románia válasza Amerikának. Bucurestiből jelentik: Bratianu Jónel miniszterelnök még ezen a héten átadja a jegyzéket a román-amerikai konfliktus ügyében Jaynak, az Unió kövciének.

— Felborulás veszélye fenvegeti a konkordátumot. Bucurestiből jelentik: Pacleseanu kultuszminiszteriumi igazgató ma Rómába utazott a konkordátum tárgyalására vonatkozó utasításokkal. Hír szerint a felekezeti iskolák kérdésében Pacleseanu azt a szigorú utasítást kapta, hogy abban az esetben, ha a Vatikán nem fogadja el a kormány javaslatát, a tárgyalásokat azonnal szakítsa félbe.

— A makacs öngyilkos. Ma délután az aradi rendőrségre kísérték Pöpecsu Agáta aradi leányt, aki marószódával megakartá magát mérgezni. Az életunt leány tettét megakadályozták, azonban az elkeseredett teremtés egy őrizetlen pillanatban ismét öngyilkosságot akart követni. A makacs öngyilkosjelölthöz kénytelenek voltak rendőrt hívni, aki őrizetbe vette és bekísérte a rendőrségre, ahol megpróbálták lelkére beszélni, aztán szabadon bocsátották. Előzőleg megígérték, hogy többé nem követ el öngyilkossági kísérletet.

— Halálozás. Fűrbacher János keztyűs neje szül. Cseh Rozália f. hó 22-én elhalálozott. Temetése f. hó 23-án d. u. 5 órakor lesz Aradon Str. Trandafirilor (Botond-u.) 10. sz. gyászszobából az ág. ev. szertartás szerint.

— Működnek a kerékpártolvajok. Az utóbbi időben naponta nyolc-tíz kerékpárlopást jelentenek az aradi rendőrségnek. A veszedelmes bicikli tolvajokat eddig nem sikerült elfogni. A rendőrség figyelmezteti a kerékpártulajdonosokat, hogy kerékpáraikat egy percig se hagyják őrizetlenül.

— Halálos baleset. Súlyos baleset történt a napokban Gurahonti község közelében. A Gurahonti s Madriesti között közlekedő iparvasut Bodea János gazdálkodót elgázolta. Az elgázolt néhány óra múlva meghalt.

— A pénzügyminiszter királyi audienciája. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter ma királyi kihallgatáson jelent meg s kifejtette őfelsége előtt, hogy minő elvek mellett kívánja a franciákkal és az angolokkal a kölcsön ügyét letergyni. A pénzügyminiszter a királyi kihallgatás után elutazott külföldre.

— Egy csehszlovákiai magyar képviselőt megfosztottak állampolgárságától. Prágából jelentik: Körmendy-Ekes Lajos dr. keresztényszocialista párti képviselőnek kikézbcsítették a szlovenszkói miniszterium ama határozatát, amely megállapítja, hogy Körmendy-Ekes Lajos dr. nem bír csehszlovák állampolgársággal. A határozatot szerint a kassai államrendőrség egyidejűen utasítást kapott arra nézve, hogy Körmendy-Ekes Lajos az idegen állampolgárok listáján kezelje. Körmendy-Ekes Lajos a miniszterium határozata ellen panaszt adott be a legfelsőbb közigazgatási bírósághoz, melynek döntése után a választási bíróság fogja fülvizsgálni a mandátum érvényességét.

— Akik az állampolgárok névsorából kimaradtak. Arad város vezetősége — ma között határozatával — az alábbiakat nem vette fel az állampolgárok közzé: Kirchner Mária Katalin, Orbon Agnes, Szalmari Margit, Zsebeházi József és családja.

— A fürdőzés szomorú vége. Eisel Helén német nevelőnő a timisoarai strandon fürdött. Uszás közben láb-görcsöt kapott és a víz alá merült. A nevelőnőt egy tizenöt éves iskolás leány mentette ki a habokból. A mentők az eszméletlen állapotban levő nevelőnőt lakására szállították.

! Jön a „Sarajevo-i kettős gyilkosság“ !

— Orvosi hír. Dr. Krauss József, kórházi orvos, sebész-nőgyógyász, szabadságáról visszajött. Rendel 3—6-ig Arad, Bulev. General Dragalina 2.

— Az Aradi Torna-Egyesület szombatról elhalasztott társasvacsoráját csütörtökön este 8 órakor tartja meg az ujaradi Tündérkertben, melyre összes tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.

Meghalt az utolsó magyar aki látta Petőfit

Debrecenben elhunyt Könyves-Tóth Kálmán kiváló református lelkiész és ismert poéta. Nyolcvanhét esztendeig élt és barátja volt nagy íróknak, költőknek, akik jóval előtte tértek meg sirjaikba. Édesatyja, Könyves-Tóth Mihály ugyancsak Debrecennek volt papja és mint, Kossuth szabadságharcának tábori lelkiésze megülte Olmützöt is, ahová kezei-lábain nehéz láncokkal hurcolták el. Amikor egyszer a fiatal császár meglátogatta a börtönt, nyomban elrendelte, hogy a magyar pap kezéről szedjék le a béklyókat, amire Könyves-Tóth Mihály így felelt:

— Köszönöm a jószívét Felség, de hagyjuk talán. Az uralkodónak a korona, a rabnak a bilincs az ékessége...

Fia, aki most halt meg Debrecenben, nevezetes ember volt azért is, mert az utolsó magyar volt, aki látta Petőfit, sőt akit Petőfi ölébe is vett és eljátszódott vele. Ismert dolog, hogy amikor Petőfi 1846. őszén kissé összekulönbözött Endrődy Juliával, Erdődről jövet meglátta a debreceni színpadon Prielle Kornéliát és ott helyben meg is kérte. Sőt még akkor este rárontott Könyves-Tóth Mihályra:

— Te Miska, most mindjárt összeadsz ezzel a kislánnyal!

Az esküvőből persze semmi sem lett. Először: mert a lelkiész felvilágosította Petőfit, hogy egy esküvőt lehetetlen félóra alatt összeütni. Másodszor: mert Petőfi másnap reggelre, miután elfelejtett leánykérést, mennyasszonyt, a gyorskocsira ült és csak Pesten szállt ki belőle.

Könyves-Tóth Kálmán, aki abban az időben kilencéves fiúcska volt, sokat beszélt Petőfiről. Ő hallotta a hangját, megölelte a nyakát, látta a mozdulatait és elcsodálkozott rajta, amikor mint Bern századosa, végigcsörtetett kardjával a debreceni uccán. Ő volt az utolsó ember Magyarországon, aki látta Petőfit.

Száz százalékkal emelték a vízdíjat Aradon

Egy köbméter víz ezenül 12 lejbe kerül — Csőd előtt áll a városi vízmű — Hat hónap alatt közel másfélmillió deficit

(Saját tudósítónktól.) Arad város műszaki bizottsága kétnapos ülésben, két délutánon keresztül — hétfőn és kedden — rendkívül nagyfontosságú ügyet tárgyalt, amely Arad város közönségét közvetlenül érinti. A városi műszaki bizottságot ugyanis tegnapi sürgős ülésre hívták össze s erre az összehívásra a gépüzemek jelenlegi igazgatóságának egy komoly megfontolást kívánó, haladékokat nem tűrő beadványa szolgáltatott okot. Nem kevesebbet mondott ez az előterjesztés, mint azt, hogy a városi vízmű csőd előtt áll. A személyi és dologi kiadások olyhiallatlan mérvben emelkedtek ebben az esztendőben, a kényszerű szolgáltatások annyira túlhaladták a költségelőirányzat kereteit, hogy az 1924. év első felében, tehát mindössze hat hónap alatt egymilliókétszázézer lei deficitel zárult a vízművek mérlege. A helyzet az utóbbi időben annyira kritikussá vált, hogy a vízművek valóságos és tényleges anyagi válságba kerültek s már-már ott tartott, hogy számolniuk kellett üzemének kényszerű megszüntetésével s csak úgy tudott sulyos helyzetéből időre-órára kiveckélni, hogy Arad város nyújtott segítséget a vízműveknek, pénztárából 1.800.000 lej rövidlejáratu kölcsönt utalt ki. Ez a segítség azonban természetesen nem segíthetett a sulyos válságban s a vízművek szanalása érdekében radikálisabb, melyebbreható eszközökhöz kellett nyulni.

Ezért kellett összehívni a műszaki bizottságot, amely célja a vízművek igazgatósága azzal a javaslattal járult, hogy a vízfogyasztás díjának megfelelő emelésére tegyen a bizottság a város tanácsának előterjesztést. A műszaki bizottsági hétfői ülésén az összes bizottsági tagok részvételével nagyarányú vita indult meg a kérdés fölött. Alapos boncolóra vetették a vízművek jelenlegi helyzetét a dologi és személyi szolgáltatások teljes tömegét arányba állították az eddigi vízdíjakkal s annak a megállapítására jutottak, hogy a vízműveket jelenlegi válságából csakis egy módon lehet ki szabadítani, ha a vízdíjakat megfelelő módon emeli a város. Az emelés ténnyében a bizottság valamennyi tagja egyöntetű álláspontot foglalt el, csupán az emelés mérvére nézve alakultak ki különböző felfogások, ugyannyira, hogy a hétfői amu is hosszúra nyúlt ülés folytatását keddre halasztották.

Ma délután újból összeült a műszaki bizottság Angel István dr. polgármester elnöklése alatt s a bizottság rekapitulálva a tegnapi tárgyalásokat, újból és nyomatékosan leszögezte azt a megmásíthatatlan tényt, hogy az aradi vízművek rendkívül sulyos, mondhatni katasztrófális válságba kerültek, egyben megállapította, hogy a válsalat hasonlóképpen más kereskedelmi vállalkozásokhoz, csakis akkor képes megfelelő módon pro-

perálni, ha normális kalkuláció mellett megfelelő ellenértéket kap szolgáltatásaiért. Ezek tudatában a műszaki bizottság egyhangu határozattal kimondotta, előterjesztést tesz Arad város tanácsának, hogy a víz- és csatornázási díjakat száz százalékkal emelje s 1924 július 1-től visszamenőleg a vízdíjat köbméterenként 10 lejben, a csatornázási díjat köbméterenként 2 lejben, tehát a vízfogyasztás összdíját köbméterenként 12 lejben állapítsa meg. Ezzel egyidejűleg a pausálé díját is száz százalékkal emelik, a vízmérő-órák díját pedig a jelenleginek négyszeresében kívánja megállapítani a műszaki bizottság. E nagyarányú emeléssel biztosítani kívánja a bizottság a vízművek zavartalan működését, különösen most a nyári időkben, amikor a vízszolgáltatás zavartalansága a város lakosságára nézve valóságos életkérdés. A bizottság indoklásában kimondotta, hogy ezzel az emeléssel elérhető lesz az eddigi deficit eltüntetésé, ami annál szükségesebb, mert a közeljövőben aktuális lesz a vízművek kibővítése is, amely azonban csak kellőleg megalapozva hajtható végre. A bizottság egyben utasította a vízművek vezetését, legyen előterjesztést a pausálék teljes megszüntetésére, valamint arra, miként volna biztosítható a közutakat igénybevevő lakosságnak a vízművek, illetve a város terhehez való megfelelő hozzájárulása.

A műszaki bizottság a javaslatát már a közeli napokban letárgyalja a város tanácsa, de már ma bizonyosra vehető, hogy Arad város lakosságának július 1-től számítva 100 százalékkal magasabb vízdíjat kell fizetni.

— Akik tintával öntik le az uccán a nők ruháját. Londonban különös merénylőket nyomoz most a rendőrség. Az utóbbi időben többször megtörtént, hogy ismeretlen tettesek hátulról leöntötték vagy befecskendezték tintával a nők drága ruháit. Egy Amoriel Amslic nevű urileány tett először jelentést az ilyen merénylőről a rendőrségnek. Elmondotta, hogy a Charing Cross-állomáson egy ismeretlen férfi hozzáütődött, azután bocsánatot kért. Hazaérve rémületen látta, hogy fehér ruhája, mely drága selyemszövetből készült, hátul egészen le van öntve fekete tintával. Alkalmassint az a férfi volt a merénylő, aki az állomáson hozzáütődött. Másnap, harmadnap egymásután érkeztek az ilyen panaszok a rendőrségre, mely megállapította, hogy nem is egy ilyen kárttevő van, hanem több. Valami különös gonoszságból kikeresik az uccán a legszebben öltözött hölgyeket és tintával tönkreteszik szép ruháikat. A rendőrség most egész sereg detektívvel figyelteti az uccákat, hogy kézre kerithesse a női ruhák cilenségét.

KÖZGAZDASÁG

A lej Zürichben 2.45, Párisban 8.70

(Saját tudósítás.) A devizapiacon a lej lánnyá vált. A deviza árak szilárdak voltak és a késő esti órákban emelkedtek. A lej árfolyama a mai zürichi jegyzésekben nem változott. A devizapiacon uralkodó lánnyaság újabb lejjavulásra enged következtetni.

HELYI VALUTAÁRAK. (Július 22.) Francia frank 11.90, svájci frank 42.30, dollár 229, dinár 2.80, szokol 6.85, lira 9.95, angol font 1010. **Kifizetések:** Budapest 370, Bécs 307, Prága 6.80, Zürich 42.25, Milano 9.92, London 1007, Páris 11.85, Newyork 230, Belgrád 2.75.

ZÜRICH NYITÁS. (Július 22.) Amsterdam 208.37.50, Newyork 544.50, London 2392, Páris 28, Milano 23.55, Prága 16.15, Budapest 0.006950, Belgrád 6.47.50, **Bucuresti 2.45, Bécs 0.007650.**

ZÜRICH ZÁRLAT. (Július 22.) Amsterdam 208.50, Newyork

543.50, London 2388, Páris 28.02.50, Milano 23.52.50, Prága 16.12.50, Budapest 0.0069, Belgrád 6.47.50, **Bucuresti 2.45, Bécs 0.007650.**

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Július 22.) **Kifizetések:** Páris 11.83, London 1000, Newyork 22850, Milano 9.88, Zürich 41.90, Bécs 0.0032.50, Prága 6.82, **Valuták:** Napoleon —, angol font 995, francia frank 12.30, svájci frank 42, lira 10, dinár 2.70, dollár 228, osztrák korona 0.0034, magyar korona 0.0027, szokol 6.80.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Július 22.) Magyar Hítel 604.000, Osztrák Hítel 171.000, Salgó 623.000, Rima 140.000, Ganz Danubius 3,425.000, Kőszén 3 millió 320.000, Kereskedelmi Bank 1 millió 345.000, Szlavonia 87.000, Schlick 71.000, Csáky 17.500, Ofa 587.000, Hazai Takarékpénztár 940.000.

„Nem szabad a bajokat tulozni“

Angol politikus optimista nyilatkozata a magyar kölcsönről — „Minél többet dolgozni!“

Budapestről táviratozzák: William Good, az angol ellenőrző bizottság elnöke ma elutazott Budapestről. Elutazása előtt a lapudósítók előtt optimista hangu nyilatkozatot tett a magyar kölcsönről. Kijelentette, hogy a pillanatnyi hátránvokat főként a munkanélküliséget nem szabad rossznak ommennek venni, hiszen a munkanélküliség sokkal nagyobb Angliában.

— Nem szabad a bajokat tulozni — mondotta — és nem szabad mindent feketén látni. Meg vagyok győződve arról, hogy ha Magyarország pontosan betartja a szanalási programot, a Népszövetség a hitelt beruházás céljaira is jóváhagyja. Csak az legyen a jelszó: Minél többet dolgozni!

MOZI

xx Az aradi Apolló legújabb film-szilágere. Vadászkalandok Afrikában címen szenzációs érdekességű filmet mutat be szerdán az Apolló mozgószínház. Sidney Suov Afrikai expedíciójának két évi kalandjait mutatja be a film. Elefántokat, orrszarvuakat, oroszlánokat, leopárdokat, vizilovakat pár lépésnyire a felvevőgéptől. Százszoros veszélyben készültek a felvételek, amelyek ép oly tanulságosak, mint érdekesek és izgalmasak. A film csütörtökön és pénteken is műsoron marad.

„Jön a „Sarajevo“ a kettős gyilkosság“

xx Az „Uj gazdagok“ című hat felvonásos filmdráma, amely már két estén át gyönyörködtette az aradi Marospartii Mozgószínház közönségét, csak szerdán kerül még bemutatásra. Landsberger Arthurnak a „Milliomosok“ című rendkívül érdekes és a ma parvenült olyan karakterisztiku-

san megrajzoló világhírű regényét vizik mesteri kézzel filmre az „Uj gazdagok“-ban. Lee Parry és Werner Krauss csodálatos művésze, a pazarszép felvételek, az érdekes meseszövege a filmgyártás legkiválóbb alkotásai közé emelik ezt a filmet. Jegyeket előreváltani délelőtt 10-től 12-ig, délután 4-től 6-ig a Weinberger cipőüzletben és este hét után a mozi pénztáránál lehet. Esős idő esetén a jegyek másnapra érvényesek.

xx Repriz az aradi Urániaiban. Szombaton vetíti újra az Uránia mozgószínház a Hetedik menyország című szenzációs Pait és Pallachon-filmet, amely már vasárnap és hétfőn is műsoron marad.

xx Copperfield Dávid filmbemutatója. Szombaton nagyérdekeségű moziesemény lesz Aradon. Szombaton mutatja be az Apolló mozgószínház Dickens világhírű regénye nyomán készült Copperfield Dávid című szenzációs filmet. Dickens regényét az egész művelt világ ismeri és a kiváló regény hatásait művészi tökélyvel közvetíti a film. A darab egy előjátékból és 7 felvonásból áll és szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden marad műsoron.

Befejeződött az állampolgárok jelentkezése

Megszűnt a tolongás a városházán — Rendben folyik az állampolgárok felvilágosítása

(Saját tud.) Miként az előrelátható volt, az állampolgárságért jelentkezők serege oly óriási tömegekké torlódt össze a határidőül kitűzött utolsó napon, hogy Angel István dr. polgármester, aki ezeknek az utólagos igazolásoknak nagy és terhes munkáját ismét vállalta, minden akarata, megfeszített ereje s áldozatkészsége dacára sem volt képes eleget tenni a rázúduló tömeges kérések mindégkének. A tegnap esti órákban a polgármesteri hivatal ostromlók száma szinte percről-percre nőtt s ennek eredménye az lett, hogy bár Angel polgármester majd este tíz óráig állott rendelkezésére a jelentkezőknek, a várakozók egy egészen nagy csoportjára még sem kerülhetett már sor Arad város vezetősége ennek láttára igazán humánus álláspontra helyezkedett: dacára annak, hogy a jelentkezésre kitűzött határidő lejárt, elhatározta, hogy még a mai és esetleg a holnapi napon is elfogadja a jelentkezéseket. Ennek megjelöléséig ma reggel tovább folytatódtak az állampolgári jelentkezések, sőt azok még a délutáni órákban is tartottak, ezzel a város vezetősége módot kívánt adni mindenkinnek arra, hogy ha elkészen, de biztosítsa állampolgársági jogait.

Ez a humánus elhatározás azonban nem jelenti azt, hogy ezek az utólagos jelentkezések most már vég nélkül tartanak. A jelentkezések rendjét a holnapi napon feltétlenül és visszavonhatatlanul lezárja a város vezetősége s azonnal már csak a törvényelőírta formák mellett történhetnek az állampolgári jog utólagos érvényesítése.

Az állampolgársági iroda ma már sokkal zavartalanabban és nyugodtabban végezhette felvilágosító munkáját. A felhívásoknak és figyelmeztetéseknek úgy látszik meg volt a kellő hatása, ugyannyira, hogy ma már az érdeklődők nem fogták ostrom alá az irodát, nem jelentkezett nagy tömegben a közönség, úgy, hogy mindenképpen gyorsan, minden idővesztés nélkül megkaphatta a szükséges felvilágosítást. Az állampolgárság ellenőrzésének egyetlen akadályja az volt, hogy az egyes referensok még mindig nem készültek el az összes igazolásokkal, s így előreláthatóan csak a hét végére fog az állampolgárok teljes és hiánytalan listája a közönség rendelkezésére állani.

Az állampolgársági hivatal kimutatása szerint különben körülbelül 17500 családfő jelentkezett állampolgársága biztosítása érdekében, s így körülbelül hatvanezerre tehető azok száma családtagokkal,

hozzátartozókkal egyetemben, akik bekerültek az állampolgárok listájába. Minden kilátás mellett szól, hogy a rendelkezésre álló harminc nap alatt az utólagos igazolások segítségével, igazán alig marad olyan aradi lakos, — persze a megfelelő jogosultság birtokában — aki ne lenne Aradvárosának teljes jogú román állampolgára.

Amikor a kém perli az államot jutalmáért

Érdekes per Csehszlovákiában.

Ungvárról jelentik: Érdekes keserületet iktattak be a napokban a beregszászi törvényszéken. Dávid Adolf nagyszöllősi lakos kéri elmarasztalni Blecha beregszászi rendőrdíztost, Tupalik munkácsi zsupánt és az ungvári kormányzóságot huszezer korona tőke és járuléka megfizetésében. Dávid Adolf keresetében elmondja, hogy a perelt hatóságok 1922. április hó 5-én és 1923. március 25-én megbízást adtak neki arra, hogy mint kipróbált kém, Magyarországon meghatározott helyen és időben kémtevényt teljesítsen. Mi vel a vállalkozás rendkívül veszélyes volt, minden utra tizezer korona díjazásban állapodtak meg. Dávid Adolf a perelt hatóságok utasítása szerint kétszer volt Magyarországon s így huszezer koronát szolgált meg, mely összeget alperesek most vonakodnak kifizetni, miért is félperes kéri a törvényszéket, hogy kötelezze alpereseket a megszolgált összeg kifizetésére. A per egész Ruszinszkóban óriási feltűnést kelt.

PESTI HUMOR

Egy terézvárosi kávéházban három zsidó ügynök arról vitalkozott, hogy ki volt eddig a legnagyobb feltaláló, illetve a találmányával ki tett a legértékesebb szolgálatot az emberiségnek.

— Edison volt a legnagyobb, mondta az egyik — mert feltalálta a telefont.

A másik így vélte:

— Mégis csak Marconi volt az igazi nagy ember, mert ő a drótnélküli táviratot találta fel. Ő az igaz!

Erre csendesesen megjegyezte a harmadik:

— No de az se volt bolond, aki a kamatot kitalálta!...

Cenzura: Prefectura Judetului.

A szerkesztésért felelősen:
KAROLY SANDOR
f. tel.

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekbintópor, Höfer Baby crema. Kapható az összes patikában, drogeriákban és illatszertárakban

APOLLÓ színház

Ma szerdán, csütörtökön és pénteken

II A Dzsungel rejtelmeiből

Vadászkalandok Afrikában
SIDNEY SNOW expedíciója.

Ha olcsó és praktikus
alkalmi ajándékot akar beszerezni, úgy forduljon Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca), I. emelet jobb alá. 1000

Háztartási cikkek, kölni vizeket, parfümököt kimerve és adjusztálva, olcsón csak a 9002
Lázár és Társa
„KIGYÓ” nagydrogeriában (ARAD, Bulevardul Regina Maria) kaphat, míg a készlet tart! Viszonteladónak nagy árkedvezmény! Ne mulassza el az alkalmat!

Üzleti helyiség átadó
átköltözés miatt a belváros legjobb 10097 helyén, kitűnően bevezetett vállalaté
Cím: Sándor hírlapiroda, Arad.

Ujságmakulatura

6 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

Apró hirdetések.

TUDNIVALÓ AZ APRÓHIRDETÉSEKRŐL: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 banl, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelőzés.

KÖZÖS háztartásra lépne középkorú uriember, — 4000 lej nyugdíjjal — leánnyal, vagy asszonnyal. Mindenkiel szívesen tárgyalok. Fényképpel, vagy teljes címmel ellátott ajánlatok előnyben. Titoktartás biztosítva. Szíves ajánlatot „Megelégedés” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, vagy főpostára, Poste restante kérek. 4167

Alkalmazás.

SZAKÁCSNŐ ÉS SZOBALEÁNY uricsaládhoz jó bizonyítvánnyal augusztus 1-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

NŐI KALAPOK készítését, átalakítását és díszítését olcsón vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 700

PERFECT főzőnő, gyermekével állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4160

TEXTIL kereskedősegéd nyelvismeretekkel, hosszabb gyakorlattal, állást keres. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.071

PERFECT szobaleány kis családhoz jó fizetéssel azonnal felvétetik. Arad, Bul. Gca. Dragalina 16. (Apponyi-körut 8.) II. ajtó 11. 10.097

Vétel és eladás.

EGY és ¼ karátos buton, briliáns gyűrűk, arany melltű, nyakék, koral fülbetvaló, ezüst női óra, ebédlő és összekötő valódi perzsa és itteni perzsa összekötő szőnyegek, ágycél szmírna szőnyegek, orvosi műszerszekrény, rézmárvány mozduló, háló berendezés, butorok, tükrök, szalonok, csillárok, wieni porcelán és majolika falidíszek, puffok, fotélek, antik és modern festmények, paplan, dísztárgyak, scheslon, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

PERZSA és egyéb szőnyegeket, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

DANIS VIRUS, valamint Melsungeni patkány és egér typhus bacillusokat ajánl Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14134

VESZÉK nyers BORKÖVET és préselt seprőt kisebb és nagyobb mennyiségben, Altmann Sámuel Oradea-Mare Sírul Cerbilor 23. 3929

EGY 6 HP. jókarban levő Nicholson, teljes felszerelésű cséplőgarnitúra eladó. Cím Varga Máttyás Iratosul-Mare (1 egy iratos.) 4092

HÁROM szoba butor, konyhafelszereléssel, eladó. Arad, Piata Peșcelor (Halter) 5. ajtó 3-4. 15.071

TEXTIL rövidárumak, alig használt teljes üzletberendezés, tüzetajtó, kirakat, egy tábla üveggel, rolókkal, napellenző készülékkel, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4162

ÜZLETBERENDEZÉST keresünk megvételre. Bővebbet Sándor hírlapirodában Arad. 10.097

EGY háló és konyhabutor sürgősen eladó. Arad, Strada Pache Protopopescu No. 20. (Bethlen-ucca.) 4165

ÜZLETBERENDEZÉSI tárgyak, stélázsok, pultok, Wertheim-kosza, nagy Singer varrógép, olcsón eladók. Trafik Arad, Bulev. Regina Maria 10. 4166

JÓKARBAN levő jég szekrény és egy gyermekkosci eladó. Megtekinthető Muzsaj József Arad, Strada Siroiescu 15. 4168

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestelek. Bővebbet a kiadóban.

Tények bizonyítják,

ha felesleges butorát **biztosan** akarja értékesíteni, ha alkalmazottra **gyorsan** van szüksége, ha üzletét **előnyösen** szeretné eladni, a **KÖZLÖNY** hirdetése útján **jut eredményhez**

Ingatlan.

TÖBB bejárós ház előglalható három szobás, fürdőszobás lakással, olcsón eladó. Bővebbet Wallinger irodában Arad. 15.071

Oktatás.

GÉPIRÁSI TANFOLYAM Underwood Royal Remington stb. legelterjedtebb gépeken tízuj rendszer Szegfü írógépvállalat Arad Piata Luther (Luther) Telefon 111. 1660

Különféle.

ISTALLÓ nyolc lóra, kocsiszinnel és rakással kiadó. Cím Reisz hentes Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 14. 15.071

Használt ólom megvételre kerestelek.

Külvárosban, kövezett uccában levő magánház, azonnal átadó

3 szoba, zárt folyosó, konyhas lakással, gyönyörű gyümölcsös kerttel 260.000 lejtért eladó. Megbízott URANUL-iroda Arad, főpostával szemben. 16.041

Piactérhez közel levő

gyönyörű uri magánház átvehető 3 szoba, elő, fürdőszobás lakással, házmeszteri lakással, virágos udvarral. 480.000 lejtért eladó. Megbízott URANUL-iroda Arad, főpostával szemben. 16.041

Tőkebefektetésre

alkalmas ház a városházától 5 percnnyire, 3 szoba, fürdőszobás és egy 2 szobás lakással, gyönyörű nagy pincével, 360.000 lejtért eladó. Megbízott URANUL iroda Arad, főpostával szemben. 16.041

Raktár

kiadó. Cím: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ha szép akar lenni, használjon **Kulka-féle** Liliomtej-crémeket, Liliomtejszappant és Liliompuddingot. Kapható kizárólag: Városi gyógyszerár a „Fekete Sas”-hoz, Timişoara, Szt. György-tér. 878

Nagyobb kisebb mezőgazdaságokat berendezek

mindenféle termelésre, állattenyésztésre, iparra, beszerzésre, eladásra levelezés által **Biztos siker. 10 lejtért kataszteri holdanként**

CIMEM: **Vojtovics András** Santana-nou (Ujszentanna) 851. szám. Arad megye. Románia 4161

Piactér közelében

háromszobás fürdőszobás magánház havi 200.000 Lejt forgalmazó fűszerüzlettel, trafik és vendéglővel, visszavonulás miatt olcsón eladó. Bővebbet **WALLINGER-irodában, Arad.**

Hálószoba butor igen olcsón eladó. **MARIK** bádagos cégnél, ARAD, Bulev. Regele Ferdinand No. 37. (Boros Béni-tér) 4163

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Sannicolaulmic (Kisszentmikiós) község előjárósága közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező mintegy 900 □-öl nagyságú, közvetlen Aradulnou (Ujarad) községhez csatlakozó s Aradulnou vasúti állomása mellett fekvő, jelenleg Jancsi és Harnisch fakereskedő cég által bérben birtokot örökön eladja. A telken már hosszabb idő óta fakereskedés van, mely telek a mai viszonyoknak megfelelő más üzlet nyitására is alkalmas.

Az árverés 1924. évi augusztus 3-án délelőtt 11 órakor Sannicolaulmic község jegyzői irodájában lesz megtartva. Árverelő 20.000 lej bántarpenzt kötelesek letenni.

Megjegyeztetik, hogy Aradulnou és Sannicolaulmic községeket csupán egy, uccaköz választja el, mely a telekre vonatkozólag minden tekintetben előnyös. Az árverési feltételek a község jegyzői irodájában tudhatók meg. 4164

Sannicolaulmic, la 21. Iulie 1924. PRIMARIA COMUNALA.